

Valtuusto 28.04.2025 § 49

§ 49

Valtuustokysymys työllisyyden hoidosta Espoon ja Kauniaisten yhteisalueella

Valmistelijat / lisätiedot:
Sipilä Hilla-Maaria
Nybacka Sari
Latonen Minna
Kangas Ulla
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Hannele Kerolan ym. (20.1.2025) jättämään valtuustokysymykseen työllisyyden hoidosta Espoon ja Kauniaisten yhteisalueella sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Kerola Marttilan ym. kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuusto toivoo, että kaupunginhallituksen työllisyysjaoston johdolla haetaan konkreettisia, vaikuttavia keinoja parantaa Espoon työttömyystilannetta ja alentaa Kelalle maksettavia sakkomaksuja.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kerolan toivomusehdotus hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Valtuusto toivoo, että kaupunginhallituksen työllisyysjaoston johdolla haetaan konkreettisia, vaikuttavia keinoja parantaa Espoon työttömyystilannetta ja alentaa Kelalle maksettavia sakkomaksuja.

Selostus

Valtuutettu Hannele Kerola ja 24 muuta valtuutettua ovat jättäneet 20.1.2025 valtuustokysymyksen, jossa esitetään seuraavat kysymykset työllisyyspalvelujen järjestämisestä Espoo-Kauniainen työllisyysalueella:

1. Millä toimintatavoilla ja aikataululla Espoo aikoo varmistaa, että Espoon työmarkkinatuen kuntaosuudet alenevat nykytasosta ja, millä taholla on tästä vastuu?
2. Kuinka paljon Espoo varaa valtionosuuksien lisäksi määrärahoja työllisyyspalvelujen hoitamiseen?
3. Mikä virkamiesorganisaatio valmistelee työllisyysjaostossa käsiteltävät asiat ja miten sen vastuut on määritelty?
4. Miten työllisyysjaosto tehostaa Omnian toimintaa niin, että tämän organisoimat työvoimapalvelut edistävät työllisyyttä nykyistä paremmin?

Vastaus on valmisteltu elinvoiman tulosalueella työllisyyden tulosityksikössä.

1. Vuoden 2025 alusta saakka kunnat vastaavat työttömyysturvan maksuosuudesta, kun kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta aikaistuu ja laajenee. Aikaistuminen tarkoittaa, että kuntien maksuvastuu työttömyysturvasta alkaa jo 100 päivän kohdalla, kun se aikaisemmin alkoi 300 päivän kohdalla. Näin ollen maksuvastuu kattaa jatkossa työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiosidonnaisen osuudet. Kuntien laajennettu maksuvastuu tarkoittaa sitä, että jatkossa työnhakijan osallistuminen palveluun ei katkaise kunnan maksuvastuuta. Maksuvastuun katkaisee ainoastaan työllistyminen tai toiselle etuudelle siirtyminen, esim. eläköityminen. Työttömyysturvan kuntaosuuden alentamiseksi Espoo toteuttaa vaikuttavia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotka edistävät työnhakijoiden nopeaa ja pysyvää työllistymistä.

Keskeisiä toimintatapoja työttömyysturvan kuntaosuuden alentamiseksi ovat varhainen ja tehokas työnvälitys, tiivis työnantajayhteistyö sekä työnhakijoiden ohjaaminen koulutus- ja työllistymistä tukeviin palveluihin, joiden vaikuttavuus on todennettu ja jotka edistävät työllistymistä. Näiden keinojen avulla voidaan vähentää työttömyyden pitkittymistä ja alentaa kunnan maksamaa työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Työttömyyden pitkittymisen ehkäisy edellyttää varhaista ja aktiivista ohjausta koulutuspalveluihin ja työpaikoilla tapahtuvan osaamisen kehittämisen pariin. Henkilökohtaiset työllistymissuunnitelmat räätälöidään yksilöllisesti, ja jatkuva seuranta ja tuki kannustavat työnhakijoita pysymään aktiivisina. Tehokas työnvälitys varmistetaan erityisesti lyhytkestoisilla täsmäkoulutuksilla, jotka vastaavat suoraan työnantajien tarpeisiin. Lisäksi kohdennetuilla rekrytointikampanjoilla ja tiiviillä työnantajayhteistyöllä saadaan nopeutettua kohtaantoa työnhakijoiden ja työnantajien välillä. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan yhdenvertaisuus ja kielelliset oikeudet. Espoolaisista työttömistä työnhakijoista helmikuun 2025 lopussa äidinkielenään suomea puhui 54,2 %, ruotsia 2,7 % ja muita kieliä 43 %.

Vaikuttavat eli työllistymisiin johtavat koulutuspalveluhankinnat ja koulutusinstrumentit, kuten oppisopimus, ovat keskeisellä sijalla keinovalikoimassa, jolla vaikutetaan työttömyyden katkaisuun ja nopeaan työllistymiseen ja sitä kautta työttömyysturvan kuntaosuuteen. Pitkään työttömänä olleiden työelämälähtöiset palvelut rakentuvat yhteistyöhön kohdennettuja palveluja tarjoavien tahojen kanssa, kuten sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut ja työpajatoiminta.

Ennaltaehkäisevä työ on tärkeää erityisesti nuorten kohdalla. Nuorten koulutus- ja työelämäpolkuja tuetaan varmistamalla, että jokaisella nuorella työnhakijalla on koulutus- tai työpaikka kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta. Oppilaitosyhteistyö ja työelämäkontaktit auttavat työllistymisessä suoraan valmistumisen jälkeen. Espoossa työllisyyspalvelut tekevät tiivistä ennakoivaa yhteistyötä oppilaitosten, nuorisopalvelujen ja yritysten kanssa myös peruskouluikäisten parissa, jotta nivelvaiheet koulutukseen ja työelämään onnistuisivat ilman työttömyysvaihetta. Ruotsinkieliseen ammatilliseen koulutuksen ja tutkintoon valmistavaan koulutusta vastaavaan HUX- koulutukseen nuoret ohjataan Espoon osaomistamaan Praktikumiin Helsingissä. Praktikumin ylläpitämä Sveps vastaa myös nuorten työpajatoiminnasta.

Vastuu Espoon työttömyysturvan kuntaosuusmaksujen alenemisesta on työllisyyspalvelujen lisäksi välillisesti koko kaupungilla, joka voi toimillaan tukea työllisyyttä tarjoamalla työpaikkoja, kouluttamalla uusia osaajia, tukemalla nuoria ja vieraskielisiä työhön kiinnittymisessä ja huolehtimalla siitä, että työllistävät yritykset haluavat tulla osaksi Espoon elinvoimaa.

2. Espoo varaa valtionosuuksien lisäksi 44,4 miljoonaa euroa määrärahaa työllisyyspalvelujen hoitamiseen. Valtionosuus sisältää siirtyvien tehtävien rahoitusosuuden, noin 35 miljoonaa euroa sekä kunnan työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvun ja laajenemisen lisäyksen noin 9 miljoonaa euroa.
3. Työllisyysjaosto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Espoon kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginjohtaja esittelee työllisyysjaostossa talousarviosta annettavat lausunnot sekä muut strategiset asiat. Elinvoimajohtaja esittelee työllisyysjaostossa johtamaansa tehtäväaluetta koskevat muut asiat. Työllisyysjaostossa käsiteltävien asioiden valmistelujen osalta Espoon konsernihallinnon taloussuunnittelut huolehtii taloutta koskevien asioiden valmistelusta, Elinvoiman tulosalueen työllisyyden tulosityksikkö valmistelee muut jaostossa esiteltävät asiat. Valmistelu tapahtuu yhteistyössä esittelijän kanssa. Konsernihallinnon juristi toimii jaoston sihteerinä.

Työllisyyden tulosityksikön tehtävät ja vastuut on määritelty elinvoiman tulosalueen toimintaohjeessa. Työllisyyden tulosityksikön johtajana toimii työllisyysjohtaja ja palvelualueita johtavat palvelualuepäälliköt. Tulosityksikkö vastaa työllisyyden edistämisestä, julkisten työvoimapalveluiden ja työllistymiseen tähtäävien kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä, sekä työllistymisen monialaisesta edistämisestä. Se tarjoaa Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen asiakkaille työvoimaviranomaiselle osoitetut lakisääteiset palvelut sekä täydentäviä työvoimapalveluja. Toimintaohjeessa on tarkemmin määritelty esihenkilöiden ratkaisuvallta ja vastuut sekä palvelualueiden rakenne.

Työllisyysjaoston tehtävänä on toimia työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain nojalla muodostetun Espoon kaupungin ja Kauniaisten kaupungin työllisyysalueen yhteisenä toimielimenä. Espoon kaupungin työllisyyden tulosityksikkö (työllisyyspalvelut) vastaa työllisyyspalvelujen suunnittelusta, organisoinnista ja toteutuksesta, siten että toiminta on vaikuttavaa ja kaikki asiakkaille suunnatut palvelut johtavat työllistymiseen.

4. Omnia järjestää Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen työnhakijoille mm. työvoimapalveluina järjestettävää työvoimakoulutusta, muuta työvoimakoulutusta ja erilaisia osaamiseen liittyviä pätevyyskoulutuksia, kuten työturvallisuuskorttikoulutusta. Koulutustarjonnan ja -volyymin suunnittelussa työllisyyspalvelut toimii ohjaavassa roolissa suhteessa Omniaan eli Omnian palveluja suunnitellaan yhdessä vastaamaan työllisyysalueen tarpeita työllisyyden edistämiseksi. Tätä työtä tukee erinomaisesti se, että Omnian strategiassa on huomioitu työllisyyden edistäminen vahvasti ja Omniassa on selkeä tahtotila edistää työllisyyttä yhdessä omistajakuntien kanssa. Vahva työelämäyhteistyö on huomioitu myös Prakticum strategiasa.

Esimerkkinä työllisyyttä edistävästä palvelusta Omniassa toimii myös maahanmuuttajien osaamiskeskus, joka tarjoaa moniammatillisen tiimin voimin monipuolisia työllistymistä tukevia palveluja. Osaamiskeskus ottaa vuosittain 600 uutta asiakasta, joilla on tavoitteena työhön pääsy. Osaamiskeskus kartoittaa jokaisen asiakkaan osaamista ja tarjoaa asiakkaille juuri sellaista palvelua kuin he tarvitsevat. Niille asiakkaille, joiden osaaminen vastaa lähes täysin suomalaisten työmarkkinoiden tarvetta, tarjotaan työelämävalmennusta ja tuetaan työnhaussa. Enemmistö osaamiskeskukseen tulevista asiakkaista tarvitsee kuitenkin sekä lisää ammatillista koulutusta että lisää suomen kielen taitoa. Heille Omnian osaamiskeskus tarjoaa työvoimakoulutuksia, joissa yhdistyy ammatillisten tutkinto-osien opiskelu, suomen kielen harjoittelu sekä harjoittelu työpaikalla. Osaamiskeskuksen henkilökunta tukee asiakkaita harjoittelupaikkojen saamisessa. Koulutukset on rakennettu vuoropuhelussa työnantajien kanssa pohjautuen kunkin alan osaamistarpeisiin. Omnian osaamiskeskuksen työn kautta vuonna 2024 lopettavista asiakkaista 75 prosenttia on päässyt työhön tai tutkintokoulutukseen.

Ruotsinkielisten kotoutumispalvelujen osalta kaupunki on palkkaamassa palvelukoordinaattoria, jonka työ on edistää ruotsin kielellä kotoutumisen mahdollisuuksia niin työnhakijoiden kuin työvoiman ulkopuolella olevien kohderyhmissä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.04.2025 § 120

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Hannele Kerolan ym. (20.1.2025) jättämään valtuustokysymykseen työllisyyden hoidosta Espoon ja Kauniaisten yhteisalueella sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 10.3.2025 § 69

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Hannele Kerolan ym. (20.1.2025) jättämään valtuustokysymykseen työllisyyden hoidosta Espoon ja Kauniaisten yhteisalueella sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Gestrin puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia palautetaan.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Gestrinin ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia palautettiin yksimielisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys työllisyyden hoidosta Espoon ja Kauniaisten yhteisalueella, Hannele Kerola + 24 kvalt.

Tiedoksi